

GAZETA LWOWSKA

DZIENNIK DLA DYSTRYKTU GALICYJSKIEGO

Nr. 58

Środa, 15 października 1941 r.

Rok I

350 tysięcy jeńców pod Briańskiem i Wiaźmą 31 samolotów angielskich strącono nad Kanałem 18.000 tonażu zatopiono u wybrzeży Wielkiej Brytanii

Z KWATERY GŁÓWNEJ NACZELNEGO WODZA, 15. października 1941. Naczelną Komenda Niemieckich Sił Zbrojnych komunikuje w dniu 14. 10:

Na wschodzie operacje mają ustalony przebieg.

Siły przeciwnika otoczone pod Briańskiem zostały rozbite na kilka grup. Ich niszczenie mimo trudnego lesistego terenu postępuje stale naprzód. Już wczoraj podniosła się liczba wziętych do niewoli jeńców w podwójnej bitwie pod Briańskiem i Wiaźmą powyżej 350 tysięcy. Liczba ta wzrasta jeszcze stale.

Samoloty bojowe bombardowały w nocy na 14 października z dobrym skutkiem ważne, wojenne urządzenia w Leningradzie.

Lodzie pościgowe zrobiły w nocy na 13 października wypad na wybrzeża brytyjskie i atakowały nieprzyjacielski konwój, silnie chroniony przez kontrtorpedowce ścigacze i samoloty. Mimo silnej obrony i powtarzających się walk z przeważającymi siłami ochrony, zatopili ścigacze 6 nieprzyjacielskich, uzbrojonych statków handlowych o łącznej pojemności 18.000 BRT., same zaś powróciły bez strat.

Ostatniej nocy skierowane były naloty na kilka brytyjskich lotnisk.

W czasie nalotów brytyjskich samolotów na terytorium okupowane poniosł nieprzyjaciół dnia wczorajszego nad Kanałem ciężkie straty. Myśliwce, artyleria zenitowa i artyleria marynarki wojennej zestrzeliły 31 brytyjskich samolotów. Stracono jeden własny samolot.

Bombowce brytyjskie zrzucały ostatniej nocy bomby kruszące i zapalające na różne miejscowości Niemiec zachodnich i północno-niemieckie tereny przybrzeżne. Myśliwce nocne, samoloty bojowe i artyleria zenitowa zestrzeliły 5 nieprzyjacielskich samolotów.

BERLIN, 15. 10. — W związku z atakiem brytyjskiego lotnictwa, jaki miał miejsce w godzinach popołudniowych dnia 13 października w rejonie Kanału La Manche, niemiecka artyleria przeciwlotnicza zestrzeliła 9 brytyjskich samolotów. Wobec tego brytyjskie lotnictwo straciło w tym bezowocnym ataku 28 samolotów, w tym 19 zestrzelonych przez niemieckie myśliwce.

Komunikat węgierski

BUDAPESZT, 15. 10. — MTI donosi z frontu wschodniego:

Po zakończeniu bitwy likwidacyjnej na Ukrainie grupa sprzymierzonych sił bojowych zajęta jest oczyszczaniem terenów okrażonych. Główne siły bojowe rozpoczęły nowy tok akcji. Aczkolwiek warunki powietrzne niekorzystnie wpływają na ruch oddziałów wojskowych, to jednak operacje mają planowy przebieg. Obecnie kontynuuje się akcję wywiadową na najważniejszych odcinkach Dońca. Na węgierskim odcinku bojowym nie wydarzyło się nic szczególnego.

BERLIN, 15. 10. — Wojska sowieckie, okrażone w rejonie Briańska i Wiaźmy, wznowiły rozpaczliwe próby wyłamania się z pierścienia, rzucając do ataku swoje ostatnie siły. Wszystkie ataki zostały jednak odparte, przy czym zadano przeciwnikowi przy każdej tego rodzaju próbie ciężkie i krwawe straty. Bolszewicy posuwali się przeciwko pozycjom niemieckim kolumnami, głębokimi na 16 szeregów o szeroko rozwiniętych skrzydłach. Masy wojsk sowieckich załamały się jednak w ogniu niemieckim. Skolei niemieckie oddziały pancerne oraz niemiecka piechota przypuściły ze swej strony atak, wdzierając się głęboko w masy bolszewickie.

Pod Wiaźmą stłoczone oddziały sowieckie przeprowadzały zacięte ataki na pozycje niemieckie przy nieznacznym tylko poparciu artyleryjskim. Wszystkie te ataki odparto przy ciężkich krwawych stratach Sowietów. Pewna niemiecka dywizja piechoty uderzyła w ślad za pobitymi i cofającymi się bolszewikami i zadała im dalsze krwawe straty.

Walki, mające na celu zniszczenie okrażonych oddziałów sowieckich trwają w dalszym ciągu. Liczba jeńców i zdobyczy wojennych w kołach pod Briańskiem i Wiaźmą stale wzrasta.

BERLIN, 15. 10. — Na południowym odcinku frontu wschodniego, lotnictwo niemieckie atakowało po-

nownie ważne lotniska sowieckie, niszcząc 15 samolotów na ziemi i celnie trafiając liczne koszary i hangary. W rejonie Briańska skutecznie likwidowano silniejsze skupienia oddziałów sowieckich, zaś na liniach kolejowych zdemolowano 5 pociągów, 4 zaś poważnie uszkodzono.

Skuteczny atak na Odesę i Moskwę

BERLIN, 15. 10. — Eskadry lotnictwa niemieckiego zaatakowały z wybitnym skutkiem obiekty portowe i mola w Odesie. Licznymi celnymi bombami uszkodzono rampy załadunkowe oraz inne instalacje portowe.

BERLIN, 15. 10. — Niemieckie samoloty bojowe dokonały skutecznego ataku na ważne obiekty wojenne Moskwy. Stwierdzono, iż wielu

celnymi bombami trafiono tereny wyznaczone rozkazami.

BERLIN, 15. 10. — Niemieckie samoloty bojowe i myśliwskie zestrzeliły na froncie wschodnim w toku walk powietrznych 45 samolotów sowieckich w ciągu jednego tylko dnia. Artyleria przeciwlotnicza zniszczyła 14 aparatów nieprzyjacielskich. Celnymi bombami rozbito 40 samolotów na ziemi. Ogółem więc w ciągu 24 godzin zniszczono 100 samolotów sowieckich.

Okrety sowieckie w ogniu pocisków

BERLIN, 15. 10. — Ciężka artyleria lądowa armii niemieckiej wzięła pod skuteczny i celny ogień ponownie okręty sowieckie, stojące w porcie Oranienbaum.

Zagłębie Donieckie zasypane bombami Magazyny, lotniska, pociągi ofiarą ataku

BERLIN, 15. 10. — Skuteczne ataki lotnictwa niemieckiego, przeprowadzone na południowym odcinku frontu wschodniego skierowane były na lotniska i linie kolejowe w Zagłębiu Donieckim. Celnymi pociskami wyrządzono poważne spustoszenia w magazynach, pomieszczeniach oraz innego rodzaju budynkach. W czasie ataku na znajdujące się na ziemi samoloty sowieckie, zniszczono 34 ma-

szyny. W wielu miejscach przerwano linie kolejowe, łączące ważne miasta przemysłowe z Zagłębiem Donieckim. Zniszczono sześć pociągów kolejowych i 4 parowozy, 20 dalszych pociągów oraz dwa parowozy uszkodzone. W kilku miejscach na różnych odcinkach celnymi pociskami wyrządzono poważne szkody oraz zablokowano tory.

Krażownik angielski storpedowany na Morzu Śródziemnym

RZYM, 15. 10. — Włoski komunikat wojenny z wtorku brzmi następująco:

W Afryce północnej odparto ponownie próbę ataku nocnego na jedną z naszych pozycji na froncie Tobruku. W czasie akcji bojowej, jaka wywiązała się bezpośrednio potem, odparto szybko oddziały nieprzyjacielskich wozów pancernych ogniem najszej broni pancernej oraz dzięki interwencji czołgów niemieckich. Na froncie Sollum działalność artyleryjska.

W czasie utarczek powietrznych nad Bug-Bug i Sollum myśliwce niemieckie zestrzeliły 5 samolotów angielskich. Samoloty nieprzyjacielskie bombardowały ponownie Derne, nie powodując żadnych ofiar i zrzuciły bomby na port w Trypolisie, przy czym wszystkie bomby wpadły do morza. Jeden samolot zestrzelono.

W Afryce wschodniej w rejonie jeziora Tana silne oddziały wywiadowcze naszych wojsk dokonały szeroko zakrojonych wypadów wywiadowczych.

We wschodniej części Morza Śródziemnego nasze samoloty torpedowe dokonały niespodziewanego ataku na eskadrę floty nieprzyjacielskiej, składającej się z 2 statków liniowych, kilku krążowników i kilku kontrtorpedowców. Pomimo gwałtownego ognia artylerii przeciwlotniczej naszym dzielnym lotnikom udało się zrzucić celne torpedy na jeden statek liniowy i jeden krążownik 10.000-tonowy, który pochylił się silnie.

Wszystkie nasze samoloty, wśród nich także ciężko uszkodzony, którego załoga jednak nie poniosła żadnego szwanku, powróciły do naszych baz powietrznych. Samoloty, które dokonały udanej akcji torpedowej znajdowały się pod rozkazami pilotów porucznika Cesare Graziani, Carlo Faggioni i Giuseppe Cimicchi.

We wtorek we wczesnych godzinach rannych eskadra myśliwska naszej floty powietrznej zaatakowała w locie niższym lotnisko w Mathaba na Malcie. 3 samoloty nieprzyjacielskie zostały zniszczone na ziemi, inne zestrzelono skutecznym ogniem karabinów maszynowych. Nasze eskortujące samoloty myśliwskie uwikłały się w walkę z nieprzyjacielską eskadrą powietrzną, przy czym zestrzeliły 2 samoloty. Z naszej strony nie zginął ani jeden samolot.

Defilada wojsk fińskich w Petrozawodsku

HELSINKI, 15. 10. — W stolicy Karelii wschodniej Petrozawodzku, odbyła się defilada zwycięskich wojsk fińskich.

Brednie

o zawieszeniu broni

BERLIN, 15. 10. — Jedną z najgłębszych kaczek, wymyślonych w ostatnim czasie, nazywa Berlin najnowsze pogłoski pochodzące z Ameryki, według których Niemcy miały zaproponować Związkowi Sowietów zawieszenie broni. Z miarodajnej strony niemieckiej stwierdza się, że o tego rodzaju propozycji Niemiec w momencie, kiedy powaliły one na ziemię swego przeciwnika, nie może być w ogóle mowy.

Pogłoska powyższa świadczy o tym jak niewybrednych kłamstw chwytła się angielska propaganda.

Nie ma mobilizacji w Bułgarii

SOFIA, 15. 10. — Agencja Reutersa rozpowszechnia pochodzącą rzekomo z Ankary wiadomość, że w Bułgarii mówi się obecnie o powszechnej mobilizacji. Informacja ta jest całkowicie zmyślona.

Bomby atomowe chcą zastosować Sowiety

SZTOKHOLM, 15. 10. — Dzienniki szwedzkie donoszą na podstawie relacji z Londynu, że w Moskwie rozpoczął się obecnie kongres uczonych sowieckich, którego tematem była sprawa stosowania nowych środków wojennych, a w szczególności możliwość powiększenia siły wybuchowej bomb. Tak na przykład można wykorzystać olbrzymią energię, powstałą przy rozbijaniu atomów. Jedną tylko taką bombą atomową mogłaby zniszczyć nawet milionowe miasto.

Dlaczego — pytają dzienniki szwedzkie — dopiero obecnie bolszewicy zaczynają się głowić nad tego rodzaju pomocą, która z pewnością byłaby władcom z Kremla bardzo na rękę.

Tankowiec norweski zaginął

OSLO, 15. 10. — Norweski statek - cysterna „Caledonia“ o pojem. 9.892 ton, będący w służbie angielskiej, zaginął wraz z załogą, liczącą 12 osób.

„Caledonia“ spuszczone na wodę w r. 1936, była największym i najnowocześniejszym urządzeniem statkiem-cysterną w porcie Oslo.

Kara śmierci

na francuskiego komunistę

BERLIN, 15. 10. — Trybunał specjalny Sądu Morskiego w Tulonie skazał 21-letniego przywódcę francuskich komunistów Merota za nielegalną działalność na karę śmierci.

Przesyłki pocztowe żerem dla ryb

GENEWA, 15. 10. — Według wiadomości, opublikowanej przez „Times“, główny poczmistrz Wielkiej Brytanii zakomunikował, że wskutek akcji nieprzyjacielskiej giną stale przesyłki pocztowe z Anglii na Cejlon, do Egiptu, na Cypr itd.

Bombowiec USA wpadł na kamienicę

NOWY JORK, 15. 10. — W pobliżu San Antonio bombowiec wojskowy runął w czasie lotu niższego na kamienicę. Wskutek uderzenia maszyna oraz dom stanęły w płomieniach. Dwaj piloci zostali zabici a 13-tu członków załogi rannych.

Materiały wojenne Ameryki pastwą pożarów i eksplozji

NOWY JORK, 15. 10. — Katastrofalny pożar, jaki szalał na terenach Firestone Rubber Co w Fall River w Stanie Massachusetts, strawił 5 gmachów fabrycznych oraz uszkodził 3 budynki. Wysokość szkód oceniają na 13 milionów dolarów. Ogień strawił dwa 4-piętrowe gmachy fabryczne wraz z kosztownymi maszynami tudzież olbrzymią ilość półfabrykatów oraz dwa 4-piętrowe magazyny, zawierające około 30.000 ton kauczuku.

NOWY JORK 15. 10. — Jak się dowiaduje Associated Press w miejscowości Sitka na Alasce, wyleciał w powietrze podziemny magazyn dynamitu bazy marynarki Stanów Zjednoczonych. Przyczyna eksplozji dotychczas nie została wyjaśniona. Wskutek eksplozji 6 osób poniosło śmierć, zaś 12 odniosło obrażenia. Baza w Sitka jest jedną z 5-ciu baz wybudowanych przez Stany Zjednoczone na Alasce kosztem 25 milionów dolarów.

Manchester — serce przemysłu angielskiego

BERLIN, 15. 10. — Jak doniesiono w komunikacie, ataki lotnictwa niemieckiego skierowane były ostatnio na Manchester, ośrodek brytyjskiego przemysłu bawełnianego. W mieście tym znajdują się zakłady przemysłu chemicznego i metalowe-

go, przędzalnie bawełny, zakłady włókiennicze huty żelazne oraz olbrzymi port. Znaczenie Manchesteru dla brytyjskiego przemysłu zbrojeniowego polega na fabrykacji części do samolotów, czołgów i instrumentów optycznych.

Krzyk Sowietów o pomoc

nie wzrusza równie zagrożonych władców Londynu

Skutki wielkiej ofensywy niemieckiej odczuwa się obecnie również w Moskwie. Ostatnio został tam wydany komunikat, w którym zaznaczono, że oddziałom niemieckim w okolicy Wiazmy i Brińska udało się „częściowo” odrzucić wojska sowieckie.

Dziennik „Krasnaja Zwiezda” wyjaśnia również, że przewaga Niemców pod względem wyposażenia w materiał wojenny jest tak wielka, że udało im się pobić wojska sowieckie w rejonie Wiazmy i Brińska. „W niektórych punktach nie udało się powstrzymać naporu wojsk niemieckich”.

Z Nowego Jorku nadchodzą jeszcze dalej idące meldunki, według których Moskwa położona jest obecnie na linii frontu. Zupełnie podobnie pisze o tym „New York Times”: „Niemcy nacierają na wojska sowieckie coraz silniej, zmuszając je do odwrotu na Moskwę”. Również „Prawda” moskiewska podaje w poniedziałek alarmujące wiadomości: „Nasze oddziały stawiały bohaterски opór, ale nieprzyjacieli, zasilał front coraz nowymi posiłkami, zdobył na niektórych odcinkach uzyskać przewagę. Niebezpieczeństwo jest wielkie — przyznaje „Prawda” — Musicie obecnie bronić swojego kraju, jak nigdy dotąd”. Z tych wywodów dziennika moskiewskiego daje się wyczuć nastrój, jaki panuje obecnie w stolicy sowieckiej.

W czasie, kiedy w Moskwie śleli się z wielką troską przebieg niszczycielskich walk, prasa angielska rozwija ostatnie nadzieje na szybką pomoc angielską, o ile ta pomoc jest jeszcze wogóle aktualną. Zamiast konkretnej pomocy, pociesza Anglię

Wywłaszczenie żydów w Rumunii i Chorwacji

BUKARESZT, 15. 10. — Żydów Rumunii odebrano prawo zamieszkania w domach, które kiedyś były ich własnością, a z których zostali wywłaszczeni. Kontrakty najmu w tych domach ustalone przez właścicieli żydów, tracą swoją ważność w kwietniu następnego roku. Według innego dekretu narodowy urząd rumuński ma prawo przejęcia żydowskich należności hipotecznych, jak również domów i sanatoriów, należących lub administrowanych przez żydów.

ZAGRZEB, 15. 10. — Ostatnie rozporządzenie szefa państwa chorwackiego upoważnia państwowy urząd odbudowy gospodarczej do upaństwowienia żydowskich przedsiębiorstw oraz posiadłości ziemskich lub miejskich, celem przekazania ich w ręce chorwackie. Urząd decyduje również o wysokości odszkodowania.

swego sojusznika obietnicą, że najbliższe tygodnie przyniosą prawdopodobnie polepszenie sytuacji.

Charakterystycznym dla stanowiska Anglii jest artykuł wstępny londyńskiego dziennika „Times”. Jeśli bolszewicy wytrzymają „następne cztery tygodnie” — czytamy w dzienniku — to dalsze operacje wojenne nie będą już miały tak gigantycznego rozmachu, jak w ciągu ostatnich trzech miesięcy i — „pomoc w dziedzinie uzbrojeniowej nie będzie wówczas już tak konieczną i pilną”. Oczywiście! Trudno, aby Sowiety wołali jeszcze wówczas o pomoc, gdy będą już zupełnie rozgromione. Podobny wybór wybiegami stara się prasa angielska wyperswadować Sowietom myśl o angielskiej ofensywie odciążającej. „Daily Mail” wyjaśnia, że kampania na rzecz inwazji daje jedynie powód do hysterii, a „Daily Telegraph” mówi o „nerwowym potoku słów strażników klubowych”. Dalej „Daily Mail” mówi w swoim artykule wstępnym: „Nic nie pomoże Związkowi Sowieckiemu, jeśli Anglia zaangażuje się w źle przygotowaną przegrodę”.

„New Chronicle” przyznaje, że „byłoby błędem zmuszać i rzęcać do podjęcia akcji głupich i nieceterowych”, radio zaś Davenportu uwagi swoje na temat pomocy dla Sowietów ubiera w następujące słowa: „Tak rząd jak i naród angielski nie może okazać więcej dobrej woli, aby pomóc Sowietom, niż to czyni obecnie. Istnieje jednak bardzo ważna sprawa, która zmusza do głębokiego zastanowienia, jeżeli ta pomoc ma być realna. Musimy mianowicie uwzględnić, — wywodzi wymienione pismo — że Hitler napadł przed czterema miesiącami na Sowiety niespodziewanie i z całą siłą — angielskie zaś plany zbrojeniowe obliczone są na długą metę. Realizacja tych planów wymaga szeregu lat i nie mogą być zmienione zwłaszcza, że w danym wypadku chodzi o państwo, które od morza jak i od lądu jest trudno dostępne. Angielscy mężowie stanu postąpiliby lekkomyślnie, gdyby nie pamiętali o tym że napadł na Sowiety jest tylko przegrzywką do napaści na Wielką Brytanię.

Z mroźnych ustroni Laponii

(Wrażenia sprawozdawcy wojennego)

Jedziemy na północ szosą w kierunku Morza Lodowego. Wokół nas rozciąga swoją krąsą barwna jesień. Odłamki głazów pokryte są zielonymi dywanami mchu. W zachodzący słońcu czerwienieją ogromne wrzosiowiska. Kiedy zbliżamy się, płochliwe stada renów znikają wśród krzewów. Jasne tafle jezior srebrzą się wśród drzew. Zagubione w olbrzymich milczących lasach leżą rozrzucone małe osiedla. Niewielka ilość uprawnej ziemi wokół drewnianych domków i było na ubogich łąkach — oto świat fińskiego wieśniaka, którego ojczyzną jest Laponia wielka prowincja Finlandii, z 120.000 mieszkańców. Przed dwudziestu laty nie było tutaj śladu dróg ni wsi. Tylko kilka tysięcy koczujących Lapończyków, którzy ze swoimi stadami renów wędrowali od pastwiska do pastwiska, zamieszkiwali te oddalone, dzikie ustronia.

W międzyczasie wybudowano szosę do portu Linahamari, nad Morzem Lodowym pod 70-tym stopniem szerokości geograficznej. Ciężką pracą rąk ludzkich wydarto 531 kilometrów dziczalej przestrzeni. A gdy wybudowano szosę zaczęli napływać tu wieśniacy, którym w Finlandii było za ciasno. Przybywali jednak najsiłniejsi i najbardziej wytrwali wśród wytrwałych. Zaczęli karczować las, oraz i obsiewać odłogi, nie zrażając się ciężką mroźną

zimą ani nocą trwającą tu przez kilka miesięcy. Ziemia rodziła bardzo kiepsko, ale osiedleńcy postanowili wytrzymać i wytrwali. I, co może brzmieć wręcz nieprawdopodobnie, doszli nawet z czasem do pewnego dobrobytu. Zaczęli stawiać domy solidniejsze i obszerniejsze. W oknach spotykało się kwiaty, ukwiecone też były ogródki przed schludnymi domami.

Aż dnia pewnego bolszewicy zamęcili ciszę ustronia. Siejąc mord i zniszczenie, napadli na kraj w zimie 1939 roku. Posuwając się szlakiem do Morza Lodowego, zamieniali kwitnące osiedla w kupy gruzów. Kiedy osiedleńcy wiosną 1940 roku, po zawarciu pokoju, powrócili na swoje miejsca, — zastali tylko ruiny. Niezrażeni jednak, zaczęli oni znowu od początku. Wybudowali zrazu prymitywne szałas, a ziemię znów plugiem zorali. Zdawałoby się, że spokój zapanuje w przestronnych ustroniach. Niestety, gdy drewniane, nowe domki były już niemal gotowe, runął znowu na kraj dawny wróg, siejąc mord i zniszczenie. Ale tym razem spotkał się on ze skutecznym odporem. Straż nad Morzem Lodowym poprzez tundry, na wschód od Petsamo trzymają niemieccy strzelcy z oddziałami fińskimi.

Przez dwa dni byliśmy gośćmi w

jednym z tym domków wieśniaczych, położonych nad brzegami Morza Lodowego. Rodzina — złożona z rodziców, siedmiu córek i jednego wnuczka, sprawiedliwie dzieli z nianą swoje ubogie racje, a na noc przygotowuje legowiska dla niemieckich żołnierzy. Jest niedziela, codzienna więc praca ucichła. Zdaleka nadchodzą goście. Przypominamy sobie, że mamy przecież nasz radiowy wóz propagandowy. A zatem zrobimy trochę muzyki. Wszyscy pomagają nam w naprawie uszkodzonego samochodu, a potem spełniamy ogólne życzenie. Takiej wdzięcznej i skupionej publiczności, jaka jest tu, w sercu Laponii, nie spotkaliśmy chyba nigdzie. Oto nadjeżdża jakiś wieśniak z dwojgiem dzieci na rowerze. Jechał on w czasie ulewnej deszczu 28 kilometrów. Wyciąga małe zawiniątko, z którego wydobywa stare płyty gramofonowe. Dawniej miał on również gramofon, ale niestety, zabrali mu go bolszewicy. Pozostały jednak te trzy płyty i chciałby je raz jeszcze usłyszeć. Czy nie chcielibyśmy ich przegrać?

Są to niemieckie piosenki ludowe a jedna z nich, to znana wszystkim „Erika”. Bóg wie, jakim sposobem te niemieckie płyty zawędrowały do wieśniaczego domku aż tu na koniec świata...

200 milionów RM wynosi wymiana towarów w myśl układu niemiecko-tureckiego

BERLIN, 15. 10. — W związku z zawarciem niemiecko-tureckiego układu handlowego, dziennik „Tasviri Kifkari” pisze, że donosie znaczenie tego układu jest faktem niezaprzeczalnym. W ostatnim czasie coraz wyraźniej zaczął się zaznaczać w Turcji brak artykułów przemysłowych. Dawniej tego rodzaju artykuły nadchodziły z Niemiec i to na bardzo korzystnych warunkach. Po nastaniu przerwy w stosunkach handlowych pomiędzy Niemcami i Turcją dowóz ten wstrzymano, a młody przemysł turecki odczuł dotkliwie skutki tej przerwy.

Długoterminowy układ dla uregulowania obrotu towarowego reguluje wymianę towarową między obu krajami na czas do 31-go marca 1943 roku. Na ten okres czasu ustalono wymianę towarów na blisko 200 milionów RM. W tych ramach będą dostarczane ze strony niemieckiej wszystkie wytwory przemysłu niemieckiego, którymi Turcja przeważnie się interesuje, a mianowicie przede wszystkim wytwory przemysłu żelaznego i stalowego wraz z materiałem wo-

jennym włącznie. Naodwrot Turcja dostarczać będzie surowców i środków żywności, które zawsze stanowiły główny przedmiot wywozu tureckiego do Niemiec, a spośród nich przede wszystkim bawełny, tytoniu, oliwy, i mineralów.

Równocześnie reguluje się rozwikłanie wszystkich płatności między Niemcami a Turcją, które wypływają z układu towarowego, a ponadto i z innych stosunków między obu krajami, w duchu przyjaznym, który odpowiada tradycyjnym stosunkom niemiecko-tureckim.

Trójka gudłajska

Żyła we Lwowie kudłata Fajga, mała gudłajka, wielka szachrajka. I przyszedł do niej taki patałach, co się wciąż włóczył po Krakidałach. — Chcesz jadać smacznie i sypiać miękkko — to NKWD zostań agentką...

Nie da się długo prosić kudłata, bierze do spótki szpicla i kata, Fajga doniesie, szpicel wywieszy — lecz z całej sitwy kat najwazniejszy.

Tego nie zniosło kudłate ścierwo, dało się ponieść żółci i nerwom i do samego Stalina — zbawcy pisze donosik w sprawie oprawy. Stalin przeczytał, czoło nachmurzył! — Tej towarzysze dać medal duży, a z tego kata, bez dalszej zwłoki, mają na jutro pozostać — zwłoki!

I dalej weszły Fajga ze szpiclem, szpicel się Fajgi boi jak hycła, już dla donosu szykuje papier, lecz ona jego sypnęła najpierw.

Stalin przeczytał, czoło nasepił, dał drugi order kudłatej klempie, a szpicla - żydka, z przeszłością brzydka.

dano na pastwę lwowskim Brygidkom. Lecz krótko siedział, bo w tejże celu przezeń wyspani ludzie siedzieli i zanim ranka doczekał szpicel, to z nim zrobili, co z kundlem hycell Dżo

Po krótko

Z okazji zwycięstwa niemieckiego odbyła się wymiana telegramów utrzymawców w serdecznym tonie, pomiędzy gen. Franco a Kanclerzem Rzeszy Adolfem Hitlerem. Szczęśliwi Marcaniego, siostry mające detyh czas na cmentarzu w Bolonii, przeniesione obecnie do mauzoleum w Pontecchio. Wojska japońskie okrążyły i rozbiły szereg dywizji czungkińskich. Na terenie zniszczonej linii Maginota odbywa się obecnie zbiórka ziemniaków.

Mrówki i da!

— Pojutrze na pańskiej fermie będą mrówki — rzekł komisarz.

Słowa te nie wywarły wielkiego wrażenia na kolonistach, o siwej czuprynie, wydatnym nosie i spojrzaniu groźnego starego orka.

— Bardzo pięknie, że mnie pan ostrzegł. Nie myślę jednak uciekać.

— Ależ pan ich nie zna! To prawdziwy kataklizm!

Kolonista Leininger uśmiechnął się pogardliwie.

— Przewidziałem to wszystko i mam głowę na karku.

Komisarz powstał.

— Wobec tego umyłam ręce. Ale pan nie zna jeszcze mrówek! — rzekł zniechęcony kierując się ku łodzi.

Lecz Leininger znał dobrze mrówki i zabezpieczył się przed ich inwazją. Jego ludzie przyjęli groźną wiadomość nie tylko spokojnie, ale nawet z humorem. Nazajutrz w południe nadszły mrówki. — Pierwszym sygnałem inwazji był gwałtowny niepokój, jaki ogarnął kolonistów w stajniach i przy robocie. Z kolei ukazały się stada uciekających zwierząt. Pomy i jaguary, stały się teraz ściganą zwierzyną. Za nimi podążały gryzonie i węże. Zwierzęta, ogarnięte paniką, posuwały się ku fermie. Lecz tu napotkały przeszkodę. Farmę otaczał szeroki rów wypełniony wodą, odgradzając ją od reszty kraju. Przy zamkniętych zaporach, rów ten nie był przeszkodą

ani dla ludzi, ani dla zwierząt; wypełniony jednak wodą zmieniał farmę w wyspę, oddzieloną kanałem od lądu. Broniąc się teraz przed mrówkami, otwarto częściowo zapory. Woda przepływająca przez rów, zdawała się zabezpieczać farmę przed niepożądanymi gośćmi.

Zdaniem Leiningera, mrówki w braku czółen nie mogły przedostać się na brzegi plantacji, a gdyby się to nawet udało — napotkają nową jeszcze linię obronną. Dom, śpiżnice i budynki gospodarcze, otoczone były bowiem drugim rowem, znacznie już węższym, lecz wybetonowanym i połączonym systemem rur z pobliskimi zbiornikami nafty.

Cały personel zgromadził się na plantacji, odgradzonej kanałem od nieprzyjaciela, sam zaś farmer, ustawiając strażę, oczekiwał spokojnie dalszych wypadków.

Niebawem nadeszły pierwsze meldunki o zbliżaniu się wroga, a wkrótce potem oczom Leiningera ukazał się niezwykle widok. Cała przestrzeń przed farmą pokryła się aż po krańce horyzontu czarną ruchomą masą, która posuwając się z zawrotną szybkością niszczyła wszystko na swej drodze. Kiedy wreszcie dziwny ten pochód doszedł do kanału wodnego, obrońcy wydali okrzyk przerażenia. Nawet kolonista chłodny i pozornie opanowany, zadrżał na widok miliardów żarłocznych szerek wąskim pasem wody. Ale wrodzony

optymizm zwyciężył i po chwili twarz farmera wyrażała tylko zwykłą zaciętość i odwagę.

Organizacja armii mrówczej była zdumiewająca, a porządek pochodu, przewidywał techniką niejednej wyszkolonej wojska regularne. Prawie jednocześnie długi front armii zbliżył się do brzegów kanału, a wysłałi naprzód wywiadowcy zdawali się składać meldunki o napotkanej przeszkodzie. Wobec zachodzących trudności, front się przelał i podczas gdy środkowa część pozostała na miejscu, prawe i lewe skrzydła pomaszzerowały wzdłuż kanału w poszukiwaniu przejścia. Teraz obrońcy widzieli dokładnie swoich przeciwników.

Około czwartej popołudniu oba skrzydła nieprzyjacielskie dotarły do krańców kanału, gubiącego się w rzecze — i w niepojęty sposób zdawały uwiadomić armię o braku przejścia. Wiadomość ta wywołała niepokój w nieprzyjacielskich szeregach. Rozczarowanie mrówek było tak widoczne, że Leininger przez chwilę uwierzył w możliwość ich odwrotu. Zdumienie to jednak pierzchno na widok ataku, dokonanego na przestrzeni 100 metrów. Przednie szeregi runęły w wodę kanału — i choć miliony mrówek poniosły śmierć na miejscu, to jednak następne tworzyły pomost dla swych towarzyszy. Tym sposobem część mrówek dotarła do przeciwnego brzegu. Obłączeni, pochwywszy łopaty, obrzucili je ziemią i polewali ropą. Zaszarę mrówki, dopadłszy obłąconych, wpi-

jały się w ich ciała boleśnie, wywołując swym jadem dotkliwe oparzenia. Kiedy pierwsze ofiary wylły się na brzegu, wydając głośne okrzyki, towarzysze ich ogarnięci paniką, rzucili się do ucieczki. Ukazanie się Leiningera uspokoiło chwilowo krąjowców. Na jego rozkaz zerwano szybko odzież z pokąsanych, a ich samych zanurzano w basenach z naftą, usuwając mrówki z opuchniętych ciał. Szczęśliwym trafem armia mrówcza wykonała swój manewr, jak gdyby na próbę, na krótkim tylko odcinku. Atak na całym froncie byłby nie do odparcia, a łatwo mógłby teraz nastąpić. Uchylone jedynie zapory wpuszczały do kanału niewielkie ilości wody, o słabym prądzie, z którym mrówki walczyły zwycięsko. Obecnie jednak farmer powiększył dopływ wody i nagła, bistra fala uderzając z impetem, porwała skłębione masy mrówek, unosząc je ku rzece. Wróg, przestraszony swą klęską, cofnął się od brzegów, podczas gdy obłączeni z okrzykami radości otoczyli farmera. Chwilowe powodzenie nie uspokoiło Leiningera, pozwalało jednak sądzić, że noc minie spokojnie. To też, zapalwszy reflektory i ustawiając strażę, farmer udał się na spoczynek.

Noc przeszła spokojnie, a nazajutrz o świcie Leininger konno objechał plantację, obserwując wroga. Położenie nie zmieniło się; niezliczone czarne masy oblegały plantację, nie ponawiając ataku. Dopiero w zachodniej części farmy, na skraju lasu po zewnętrznej stronie kanału,

panował ruch podejrzany. Całe chmury mrówek uwijały się pod lasem, dźwigając zielone liście, które licznie spadały z drzew ścinane ostrymi szczykami. Początkowo kolonista sądził że mrówki, z wrodzonym zmysłem organizacyjnym, przygotowują transport żywności dla swej armii, lecz śledząc bacznie ich ruchy, poznał prawdziwy cel tej pracy. Wypadki dnia poprzedniego świadczyły, że wysoki poziom wody i bystry prąd są dostateczną przeszkodą do przejścia w bród lub przepłygnięcia kanału. Środków przewozowych mrówki dotąd nie posiadały; — rolę tę spełnić miały właśnie liście, zgromadzone na brzegu i spychane przez mrówki na bieżącą wodę. Koryta wodne pokryło się błyskawicznie czarnymi wysepkami, które częściowo, porywane prądem, pędziły ku rzece częściowo zaś utykały przy brzegach plantacji.

Jadące na liściach mrówki lądowały licznie, mimo że je zlewano naftą i obrzucano ziemią.

Leininger ponowił swój poprzedni manewr, otwierając i przynajmniej naprzemian zapory, co wywołało pierwsze fale i wiry w kanale. Masy wodne runęły, topiąc czółna i pasażerów, ale uszkodzona nagle zapora powstrzymała bieg wody, rozstrząsając losy plantacji. — Leininger pojął, że praca lat ostatnich pójdzie mu na marne i że pola jego stały się wkrótce lupem wroga.

(Dokończenie nastąpi)

DZIEŃ

Przepisy o alarmie lotniczym

(z) Zarządzeniem starosty miejskiego zostały unormowane przepisy o sygnalizacji i zachowaniu się w czasie alarmu lotniczego.

Zapowiedź alarmu (ostrzeżenie) oznajmi nieprzerwany dwuminutowy ryk syren, zaś alarm oznajmiony będzie trzyminutowym rykiem syren, przerywanym co 10 sekund 5-cio sekundową pauzą. Z chwilą ogłoszenia alarmu lotniczego ludność winna udać się bezzwłocznie do najbliższej położonego schronu wzgl. piwnicy. Ruch tramwajowy ustaje, inne pojazdy natomiast winny natychmiast zjechać na prawą stronę ulicy. Skrzyżowania oraz wyloty ulic winny być zupełnie wolne.

Używanie syren dla innych celów np. dla ogłaszania rozpoczęcia wzgl. zakończenia pracy jest surowo zakazane.

Obowiązkowa dostawa ziemniaków

(j) Stosownie do zarządzenia gubernatora Galicji wszyscy producenci ziemniaków są zobowiązani dostarczać je do specjalnie wyznaczonych miejsc. Bezpośrednia sprzedaż ziemniaków konsumentom jest im zabroniona. Sprzedaż konsumentom indywidualnym jak i zbiorowym może nastąpić tylko po uzyskaniu zezwolenia w odpowiednim Okręgowym Urzędzie Gospodarczym.

Winni nieprzeprzestregania przepisów poza utratą towaru, zostaną ukarani 3-miesięcznym więzieniem i grzywną do 10.000 zł. lub jedną z tych kar.

Pierwsze szkoły zawodowe

(j) W najbliższym czasie zostaną otwarte we Lwowie dwie pierwsze polskie szkoły zawodowe, a mianowicie 2-letnia szkoła handlowa oraz 1-roczna szkoła handlowo-zawodowa. Wpisy do tych szkół, mieszczących się w budynku przy ul. Skarbowski 39, rozpoczęły się już i trwać będą do soboty, 18 bm. włącznie. Przy zgłoszeniu należy przedłożyć metrykę chrztu, świadectwo szkolne, zaświadczenie o odbyciu praktyki zawodowej ewent. inne jeszcze dokumenty oraz wpłacić zł. 10 tytułem zapisu.

Każdy kandydat zostanie poddany egzaminowi wstępnemu; terminy egzaminów ustala dyrekcja szkół.

W sprawie informacji dotyczących zapisów do szkół zawodowych należy się zwracać do Wydziału Szkolnictwa Zawodowego (Kuratorium, Karłowicza 4, III p.) w dni powszednie od 10-ej do 12-ej.

Odpowiedzi Czytelnikom

Mieszkańcy ulicy Męczyskiej — List przesyłaliśmy władzom.

Na straży naszego zdrowia stoją pracownicy Miejskiej Stacji Sanitarnej

(j) Linią nieposzlakowaną białą świeżo lakierowane ściany budynku przy pl. Misjonarskim, gdzie mieści się Miejska Stacja Sanitarna. Na parterze, w poczekalni grupa żywo rozprawiających ludzi:

— ...a do mojego sklepu dziś przyszedł kartofle. Po południu zaczął sprzedawać.

— Tak, to pani szczęśliwa, bo mnie już od tygodnia męczą ludzie, dlaczego nie ma ziemniaków...

Podstuchana rozmowa zdradza nam ich profesję. To pracownicy branży spożywczej zgłaszający się do lekarskich oględzin. Wizytujący lekarz chętnie udziela nam wyjaśnień:

— Przeprowadzamy obowiązkowe badania osób zatrudnionych w handlu, transporcie i produkcji artykułów spożywczych. Badania te będziemy przeprowadzać periodycznie — każdy pracownik musi się im poddać przynajmniej raz na trzy miesiące. Mają one na celu odseparowanie ludzi, którzy mogliby wprowadzić infekcję — w pierwszym rzędzie gruźlicę, chorych skórnie i wenerycznie i t. p. Codziennie badamy od 60—100 osób, stwierdzamy jednak, że dotychczas ich stan zdrowotny można w obrzymiej większości wypadków określić jako całkowicie zadowalający.

Wychodzimy z gabinetu na korytarz. Jakaś młoda dziewczyna z zabańdowaną ręką, jedna z owych osób, które dają okazję reporterowi do wzmianki w rubryce

„Pokasani przez psa”

kieruje swe kroki w stronę drzwi zaopatrzone w tabliczkę z napisem: „Szczepienia przeciwko wściekliźnie”.

Zaglądamy tam „chyłkiem”, przeznaczone, pomni ostrzeżeń o skutkach tej choroby. Ale w sali przyjęć cicho i spokojnie — znajdują się tu stali pacjenci, którzy pokasani przez psa wściekłego względnie podejrzanego o wodowstręt otrzymują od dłuższego czasu serię zapobiegawczych zastrzyków.

Następny etap, to

kontrola artykułów spożywczych.

— Spoczywa ona — mówi nasz rozmówca — w rękach kontrolerów Stacji Sanitarnej oraz dzielnicowych lekarzy miejskich, którzy badają zarówno jakość mąki jak i stan sanitarny i higieniczny piekarni. W bieżącym tygodniu przeprowadziliśmy 30 inspekcji, które wykazały, że po początkowych niedomaganiach i złej jakości chleba, w którym nie rzadko spotykało się „nadzienie”, w postaci kawałków drzewa, węgla itp., stan sanitarny miejsc wypieku i jakość pieczywa, poprawiły się znacznie; dziś chleb niedopieczony, z zakalcem, szkodliwymi domieszkami, sporządzony ze stęchłej mąki lub posiadający

niepożądaną zawartość jest rzadkością.

— Jakże jeszcze artykuły spożywcze, poza chlebem podlegają kontroli?

— Wszystkie, prócz mięsa i wyrobów masarskich, te bowiem podlegają kontroli Urzędu Weterynary, a więc napoje chłodzące, na rogatkach produkty dowożone ze wsi, nabiał dostarczany na place targowe itp. W wyniku kontroli towarów na placach, zniknęły nareszcie z miasta, t. zw. nielegalne targowiska oraz wiele stoisk, kramów i budek rozmieszczonych na placach lwowskich, będących ogniskami brudu i niechlujstwa, szpecących przy tym estetyczny wygląd miasta.

— Jakże wyniki dała

walka z chorobami zakaźnymi.

— Statystyka zachorowań wykazuje wciąż postępujący spadek — wyjaśnia nam kierownik Stacji — szczególnie pocieszającym objawem jest zanik tyfusu plamistego. Sprawną akcją przeciwdziałającą zapobieżono w okresie letnim wybuchowi dyzenterii. Szkarlatyna, może z tego powodu, że nie było jeszcze większych skupisk dzieci, (np. szkół), gdzie najłatwiej potrafi się ona rozwinąć — prawie nie istnieje. Zlikwidowano wreszcie resztki spuścizny po bolszewikach — groźnej za bolszewickich czasów epidemii zapalenia opon mózgowych, zawleczonej do nas z głębi Rosji. Po ucieczce Rosjan istniał jeszcze t. zw. „ogon epidemiczny”, ale i on w zupełności zagaśniał. Nie notuje się obecnie ani jednego przypadku zachorowania na tę chorobę. Reasumując — kończy kierownik Stacji Sanitarnej — ogólny stan sanitarny jest b. dobry.

Pracowicie spędzają dzień robotnicy parków i ogrodów miejskich

(z) Idziemy aleją parku Kilińskiego, stąpając po różnokolorowym kobiercu opadłych liści. Niedawno rozbrzmiewający gwarem dziecięcych głosików, świągotem ptaków, zaludniony tłum spacerowiczów, dziś świeci pustkami. Wiatr hula bezkarnie, bawiąc się bezwładnymi liśćmi — to rzuca je w górę, to znów układa w przeróżne wzory na szklistej tafli wody pobliskiego stawu; czasem płasza złośliwe figle robotnikom, nagłymi porywami obalając stojące szeregiem drewniane wazony ze smukłymi palmami, które trzeba umieścić w cieplarni, aby nie zmarły.

Idziemy dalej po krętych ścieżkach i szerokich alejach napotykać co chwila ogrodników zajętych kopaniem, równaniem terenu, sadze-

Następnie przechodzimy do oddziału dezynfekcji,

po którym oprowadza nas komisarz, udzielając wyjaśnień.

— Przychodzących do kąpielni i odwszenia skierujemy najpierw do t. zw. „strony brudnej”, t. j. rozbierni, gdzie oddają oni swe rzeczy dezynfektorowi, który umieszcza je w wielkich kotłach parowych o temperaturze około 100° C, następnie udają się do kąpielni, po czym przechodzą na „stronę czystą”, t. j. do ubieralni, gdzie otrzymują czystą już odzież.

— Obecnie zakład dezynfekcji znajduje się w remoncie, tak, że gros ludzi skierowanych tu przez Opiekę Społeczną lub Wydział Ochrony Zdrowia odsyłamy do drugiego zakładu Stacji Sanitarnej przy ul. Abrahamczyków.

— W dużym stopniu, że względu na trudności jakie napotykamy, absorbuje nas sprawa usuwania śmieci.

Z notatnika reportera

SAMOBÓJCZY (j) 37-letnia Sztadtfeld Mira (Sobieskiego 12), w przystę-

pie silnego rozstroju nerwowego wyskoczyła z klatki schodowej III piętra domu przy ul. Boimów 15 na bruk podwórza. Wskutek obrażeń samobójczyni zmarła przed przybyciem lekarza Pogotowia. Zwłoki odstawiono do kostnicy.

NA — 32-letni Szpak Tomasz zamieszkały na Persenkówce został przejechany przez samochód ciężarowy, wskutek czego poniósł natychmiastową śmierć. Zwłoki odstawiono do kostnicy.

— Największą bolączką — stwierdza komisarz — jest to, że niektórzy właściciele furgonów zsypują śmiecie tam, gdzie jest im wygodniej, a nie w punktach specjalnie do tego wyznaczonych, t. zn. na wysypiskach, znajdujących się przy ul. Pasicznej, Zakładowej, Kleparowskiej itd., skutkiem czego w kilku miejscach (między innymi na ul. Grochowskiej, na Kajzerwaldzie, przy końcu ul. Marcina, na niezabudowanym placu Kruka i w okolicy ul. Zio-tej) leżą zwaly śmieci zatrzymujące powietrze. Sprawa ta jednak, gdy zrealizujemy projekt pól asenizacyjnych, na których odpadki będą kompostowane, ulegnie poprawie, a tym samym problem utylizacji śmieci znajdzie najkorzystniejsze rozwiązanie.

W najbliższym czasie na terenie Lwowa zostanie przeprowadzona akcja odszczurzenia miasta podobnie jak to miało już miejsce w innych okręgach Guberni Generalnej.

— Na ulicy Janowskiej nastąpiło zderzenie wozu tramwajowego z nieprawidłowo jadącą furmanką wiejską, w wyniku czego właściciel wozu 33-letni Józef Łańniewski mieszkający Brzuchowic doznał ciężkich obrażeń ciała. Lekarz Pogotowia przewiózł nieprzytomnego do szpitala przy ul. Rappaporta, gdzie Łańniewski zmarł.

SPADŁA — Julia Szpon lat 50 (ul. Graniczna 12) wskutek poślizgnięcia się upadła na schodach doznając złamania ramienia i rany ciętej głowy. Przybyły lekarz Pogotowia przewiózł ofiarę wypadku do szpitala na ul. Pijarów 4.

— Staban Michał lat 28 (Witolda 29) został w restauracji na ul. Zamarstynowskiej pobity przez współbiesiadników. W wyniku bójki Staban otrzymał pchnięcie nożem w plecy i w okolicę kregosłupa. Pobitego przewiózł lekarz Pogotowia w stanie poważnym do szpitala.

— Na ul. Weysenhoffa został napadnięty i pobity tępym narzędziem przez osobnika dotąd nieustalonego nazwiska Stefan Kuźnir lat 28 (Weysenhoffa 8). Lekarz Pogotowia udzieliwszy rannemu pierwszej pomocy odesłał go do Szpitala Powszechnego.

ALKOHOL BYŁ — 41-letni Antoni Gruszecki będąc w stanie nietrzeźwym poślizgnął się i upadł. Lekarz Pogotowia skonstatował złamanie nogi i potłuczenie głowy. W stanie ciężkim pijaka odstawiono do szpitala.

Im mniejsze zużycie prądu w watach

w stosunku do wydajności świetlnej w dekalumenach, tym tańsze jest światło. Każda żarówka Osram-D posiada na swym wewnątrz matowanym baloniku znak małego zużycia prądu w watach.

Żądajcie zatem zawsze żarówki Osram-D.

Żarówka OSRAM-D daje tanie światło

